

travelbook

Oman

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
وَعَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَعَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَعَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَإِسْمَاعِيلَ

Bezdroża

Mistrzowska #ochrona **ERGO**
HESTIA

Autor przewodnika: Anna Polakowska

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Paulina Kaucz

Korekta: Monika Bronowicz-Hossain

Opieka techniczna: Miron Kokosiński

Skład: Krzysztof Hosaja, Miron Kokosiński

Opracowanie kartograficzne: Sylwia Żmuda

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beoma1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5166-0

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE OMANU	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	15
Formalności	16
DOJAZD	18
NA MIEJSCU	19
Strefa czasowa	19
Numery alarmowe	19
Internet i telefon	19
Waluta i bankomaty	20
Komunikacja	20
Noclegi	22
Wyżywienie	23
Odpowiedni strój	24
Bezpieczeństwo	24
INFORMATOR A-Z	25
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	33
KRAJOZNAWCZE ABC	34
Podział administracyjny kraju	34
Położenie i ukształtowanie terenu	34
Klimat i pogoda	35
Geologia	36
Fauna i flora	37
HISTORIA I POLITYKA	38
Historia w skrócie	38
Ustrój i władza	40
SPOŁECZEŃSTWO	42
Dane demograficzne	42
Język	43
Religia	44
Obyczaje	46
KULTURA I SZTUKA	51
Architektura	51
Muzyka	52

Sport	53
Święta i festiwale	54
KUCHNIA	56
ZWIEDZANIE OMANU	61
GUBERNATORSTWO MASKATU	62
Maskat (Muscat)	63
Okolice Maskatu	76
NA POŁUDNIOWY-ZACHÓD OD MASKATU	92
Nizwa	93
Okolice Nizwy	99
PÓŁWYSEP MUSANDAM	128
Chasab i okolice	131
Diba (Dibba) i okolice	135
Bucha (Bukha) i okolice	136
Madha	136
PÓŁNOCNO-ZACHODNI OMAN	138
Wybrzeże Szamal al-Batina	139
Gubernatorstwo Al-Burajmi	142
Gubernatorstwo Az-Zahira	143
ASZ-SZARKIJJA (ASH-SHARQIYYA)	148
Sinaw	148
Ibra	149
Sur	153
Góry Al-Hadžar asz-Szarki (Al-Hajar ash-Sharqi)	161
AL-WUSTA	166
Wyspa Masira	166
Wybrzeże gubernatorstwa Al-Wusta	172
Interior	175
ZUFAR (DHOFAR)	178
Salala	181
Empty Quarter	190
Góry Dżabal al-Kara	191
Wybrzeże na zachód od Salali	195
Wybrzeże na wschód od Salali	197
INDEKS	202
LEGENDA	205
AUTOR PRZEWODNIKA	205

Spis planów i map

Oman – część północna _____	okładka (przód)
Półwysep Musandam _____	okładka (przód)
Maskat wschodni _____	64
Maskat zachodni _____	66
Nizwa _____	94
Salala _____	182
Oman – część południowa _____	okładka (tył)

Spis ramek

Cyklon Mekunu i Gonu _____	36	Polska misja archeologiczna _____	144
Zanzibar _____	41	Al-Ain (Al-Ayn) _____	145
Flaga Omanu _____	42	Gyrs _____	152
Imiona _____	44	Konieczn ie spróbujcie! _____	155
Cmentarze _____	45	Dau (dhow) _____	156
Kalendarz muzułmański _____	46	Kalhat (Qalhat) _____	157
Kawa i zwyczaje z nią związane _____	48	Żółwie w Ras al-Dżinz	
Stroje _____	50-51	(Ras al-Jinz) _____	158-159
Al-Bar'ah _____	52	Baza wojskowa na wyspie Masira	168
Kalendarium świąt religijnych _____	56	Masira nie tylko dla ornitologów	170
Turystyka w Omanie _____	58	Pustynne jeziora _____	176
Jeśli nie ropa to co? _____	59	Oryksy	
Nieruchomości dla cudzoziemców	60	w Al-Wusta Wildlife Reserve _____	177
Zwrotnik Raka _____	80	Monsun	
Festiwale w Maskacie _____	89	i specyficzny klimat Zufaru _____	179
Perfumy _____	90	Kadzidło _____	180
Cywilizacja Maganu _____	95	Land of Frankincense	
Woda różana _____	96	na liście UNESCO _____	185
Faladże _____	106	Walki w Mirbacie _____	199
Faladże wpisane na listę światowego		Południe Omanu nie tylko dla	
dziedzictwa UNESCO _____	107	ornitologów _____	200
Dla żądnych przygód _____	114		
Daktyle _____	127		
Sindbad Żeglarz _____	141		

MIEJSCA Z HISTORIA

Atrakcje Omanu

Fort Dżabrin

Jedna z ciekawszych twierdz w Omanie. Znajduje się tu niesamowity labirynt pokoi i przejść, więzienie, magazyn daktyli, system wentylacji i wiele innych ciekawostek rodem z wieków dawnych.

Wykopaliska w Zufarze

Coś dla fanów archeologii: Zufar jest prawdziwym zagłębiem stanowisk archeologicznych. Trzy z nich to prawdziwe perełki: Ubar na pustyni, leżące zaledwie kilka kilometrów od centrum Salali Al-Balid oraz malowniczo położone u ujścia Wadi Darbat do oceanu – Samharam.

Grobowce w Jankulu lub Al-Ain

Liczące setki, a nawet tysiące lat grobowce, stojące samotnie w górach. Pozwalają cofnąć się w czasie do epoki przedmuzułmańskiej. Niektóre z nich były w ostatnich latach przedmiotem badań polskiej misji archeologicznej.

Stare wioski

Opuszczone stare wioski to tak częsty widok, że nie sposób je pominąć, zwiedzając Oman. Warto zajrzeć do położonej na zboczach Al-Dżabal al-Achdar Misfat al-Abrijijn, otoczonej palmami bananowców Birkat al-Mouz lub Harat al-Bilad w pobliżu Manah.

DLA ŻĄDNYCH ADRENALINY

Off-road przez wioskę Balad Sayt

W Omanie każdy fan bezdroży znajdzie swoje ulubione trasy. My polecamy drogę z Al-Hamry do Al-Awabi przez Balad Sayt. Piękne widoki murowane!

Przejście kanionu Snake George

Pokonywanie trudnodostępnych wadi wymaga sprzętu wspinaczkowego i umiejętności pływania. Zjazdy na linach, skoki do wody, marsz w cieniu skał i pływanie w czystej wodzie kanionu – wszystko w jednym.

Kitesurfing na wyspie Masira

Na największej wyspie Omanu od marca do września panują wspaniałe warunki do uprawiania kite- i windsurfingu: płytka woda, piaszczyste dno, idealny wiatr i brak tłumów...

Via Ferrata w Dżabal asz-Szam

Wyposażony w stalową linę szlak turystyczny wewnątrz Wielkiego Kanionu, miejscami prowadzący prawie pionowo w górę aż na jego powierzchnię. Lęk wysokości koniecznie zostawcie w domu!

Zjazd na linie do jaskini 7th Hole

120 metrów zjazdu na linie w dół jaskini ukrytej pod imponującym płaskowyzem. Najbardziej odważni mogą się z niej wydostać przez podziemne korytarze łączące 7th Hole z innymi jaskiniami.

Jazda po pustynnych wydmach

Wydmy pustyni Empty Quarter lub Asz-Szarkijji robią wrażenie, a pokonywanie ich quadem lub samochodem terenowym to nie lada wyczyn. Niedoświadczonym na piaskach pustyni kierowcom polecamy fotel pasażera u boku wytrenowanego w takiej jeździe przewodnika.

Kup książkę

Poleć książkę

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ODWIEDZIĆ

Wielki Meczet Sultana Kabusa w Maskacie

Ufundowany przez sultana Kabusa ibn Sa'ida meczet powala wielkością, estetyką i bielą odbijających promienie słoneczne marmurów. Ogromne wrażenie robi, tkany przez cztery lata w Iranie, dywan oraz wysoki na 14 m żyrandol ozdobiony milionem kryształków Swarovskiego.

Muzeum Narodowe w Maskacie

Nowe muzeum w pobliżu reprezentacyjnego pałacu sultanańskiego Al-Alam. Znajdują się tu ciekawe kolekcje monet, strojów, narzędzi, fascynujące informacje o historii, kulturze i religii Omanu.

Bazar w Matrah

Historycy mówią, że może być to najstarszy suk w regionie. W jego ciasnych uliczkach można kupić wszystko: od złota i rękodzieła, przez pamiątki, po omańskie stroje, chusty, buty, kadzidło i perfumy.

Bait Al Zubair w Maskacie

Najczęściej odwiedzane przez turystów muzeum, które słusznie zyskało popularność dzięki swym fascynującym zbiorom. Może być wspaniałym wstępem do eksplorowania Omanu albo również dobrym zwieńczeniem podróży po tym kraju.

Jaskinia Al-Huta

Jedyna w Omanie przystosowana do zwiedzania jaskinia. Pełna pobudzających wyobraźnię formacji skalnych. Do jaskini prowadzi kilkusetmetrowy odcinek torów, po których porusza się jedyny w Omanie pociąg!

Plantacje kadzidłowca

Atrakcja dla wszystkich miłośników zapachu kadzidła. Drzewo, z którego kadzidło jest pozyskiwane w formie żywicy, rośnie jedynie w Somalii, Jemenie i regionie Zufar w Omanie. Warto sprawdzić.

Ogrody palmowe zasilane wodą z faladży

Można je łatwo odnaleźć na przykład w górach. Oman przecinają setki kanałów nawadniających. To one sprawiają, że możliwa jest tu uprawa palm. Koniecznie zajrzyjcie do jednej z wiosek otoczonych zielenią tych drzew i sprawdźcie, jak działają faladże.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJWIĘKSZE ATRAKCJE PRZYRODNICZE

Wadi Szab

Przepiękny kanion: po przepłynięciu łodzią na drugi brzeg i kilkunastominutowym spacerze można się wykąpać w czystej wodzie tutejszych niewielkich, czasem głębokich jezior, a nawet dotrzeć do jaskini z wodospadem.

Pustynia Empty Quarter

Największa piaszczysta pustynia na świecie! Kryje w sobie nie tylko złoża ropy naftowej, ale i kawał historii Beduinów.

Wielki Kanion

Głęboki na kilometr i długi na cztery – największy kanion świata arabskiego. Warto podziwiać go i z góry, i z jego dna. Bez trudu dojdziecie tu samochodem.

Pustynia Asz-Szarkijja

Dawniej zwana Wahiba Sands (Ramlat al-Wahiba), pustynia o miękkim dla stóp piasku, zmieniająca swe barwy zależnie od pory dnia.

Archipelag wysp Daymaniyat

Przepiękny archipelag niedaleko stolicy. Błękitne wody oceanu, plaże z białym piaskiem, rafa koralowa – to wszystko w zasięgu ręki już podczas kilkugodzinnego rejsu z portu The Wave Muscat.

Gejzery Mughsayl

Morska woda tryskająca z otworów w skalnym wybrzeżu regionu Zufar nie bez powodu przyciąga rzesze turystów z całego Półwyspu Arabskiego. Wyjątkowe wrażenie miejsce to robi w lipcu, sierpniu i wrześniu podczas corocznego monsunu, gdy okoliczne zbocza zielenią się dzięki padającej mżawce.

Wadi Bani Khaled

Łatwo dostępny kanion, oddalony od parkingu zaledwie o 300 m. Krótki spacer w górę wadi prowadzi do jeziorzek z czystą wodą, które otaczają skały. Można się na nich wylegiwać w słońcu, ile dusza zapagnie. Obowiązkowy punkt programu dla wracających z pustyni!

Fiordy Musandam

Najbardziej na północ wysunięta część Omanu, zwana „małą Norwegią” – ze względu na zatoki wcinające się w skaliste wybrzeże. Urokliwe zakątki fiordów najlepiej podziwiać z pokładu tradycyjnego dau, kajaków bądź łodzi motorowych.

Fazayah Beach w Zufarze

Piaszczysta plaża pośród skał, do której prowadzi równie piękna górská droga. Obowiązkowy punkt programu dla wszystkich ceniących spokój, przyrodę i cudowne krajobrazy. Wymarzone miejsce na kemping.

Kup książkę

Poleć książkę

NIEZAPOMNIANE PRZEŻYCIA

Nocleg na pustyni

Bezwietrzny zimowy wieczór spędzony na piasku pod gwiazdami daje niezapomniane wrażenia. Noc pośród wydm uwolni w każdym turystyce tę odrobinę beduińskiej duszy, która w nim drzemie.

Podziwianie delfinów na wolności

Czy to u wybrzeży Musandamu, czy kilkadziesiąt kilometrów od wybrzeża stolicy, warto wybrać się w kilkugodzinny rejs statkiem, aby poszukać delfinów w ich naturalnym środowisku. Harcujące gromady tych ssaków zachwyca każdego, nie tylko dzieci.

Snorkeling lub nurkowanie

Przybrzeżne wody Morza Arabskiego obfitują w rafę koralową, kolorowe ryby i żółwie wodne. Nietrudno wytropić rybkę Nemo lub zajętego skubaniem morskiej trawy i alg żółwia.

Karak i rakhal w coffee shopie

Konieczne skosztujcie mocnej herbaty z mlekiem i przyprawami, zwanej karak, oraz omańskiego cienkiego chleba z serkiem labneh i miodem lub zatarem, zwanego rakhal. Pytajcie o nie w przydrożnych coffee shopach!

Abandoned Village Walk w Wielkim Kanionie

Zwany też balcony walk – szlak turystyczny wzdłuż jednej ze ścian Wielkiego Kanionu. Widoki zapierają dech w piersiach, a najwytrwalsi piechurzy dojdą do ruin wioski Sab Bani Khamis i jaskini ze źródłem orzeźwiającej czystej wody.

Kemping na plażach na wyspie Masira

W Omanie prawie wszędzie można rozbić namiot. Plaże Masiry są wymarzonym miejscem na kemping dla wszystkich ceniących spokój i szum morza.

Podziwianie żółwi w rezerwacie Ras al-Dżinz

Na omańskich plażach tysiące żółwi co roku składają jaja, z których wykluwają się małe żółwiki. W rezerwacie Ras al-Dżinz można podglądać żółwie w ich naturalnym środowisku.

Maskat

Maskat jest stolicą Omanu i jednocześnie największym miastem tego kraju. Ciągnie się wzdłuż wybrzeża Zatoki Omańskiej od międzynarodowego lotniska na zachodzie po biznesową dzielnicę Ruwi na wschodzie. Kształt miasta i jego specyficzną logistykę dyktuje położenie w pasie lądu między morzem a górami, którego szerokość nie przekracza 12 km.

Przez miasto wiodą dwie ważne arterie komunikacyjne. Jedną z nich jest **ulica Sułtana Kabusa**. Wprost z lotniska prowadzi ona przez główne dzielnice: Al-Azaiba, Al-Ghubra, Bauszar, Al-Khuwair, Al-Qurm, łącząc się z drogą dojazdową do Ruwi i Matrah. Druga droga to **Muscat Expressway**, położona bardziej na południu. Łączy Maskat z miastami u wybrzeża Omanu, aż

do granicy ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi na północy, kończąc się rondem w dzielnicy Al-Qurm.

Choć największym atutem Omanu jest przyroda – to ona wabi rzesze turystów i zachęca do przemierzania tysięcy kilometrów – warto zapoznać się z równie ciekawym miejskim pejzażem Maskatu. Najpiękniej pokaże on swoje oblicze o wschodzie słońca, gdy na drogach ruch jest jeszcze mały, a przejażdżka główną arterią miasta, ulicą Sułtana Kabusa, pozwoli rozeznaczyć się w okolicy. W promieniach porannego słońca zabiela się budynki stolicy, które w niczym nie przypominają szklanych drapaczy chmur budowanych w sąsiadujących krajach. Architektura Maskatu nawiązuje do tradycji – zadbane bryły ministerstw,

urzędów, a nawet centrów handlowych pięknie prezentują się na tle surowych gór. Władze miasta dbają także o zieleni. Trawa, drzewa i klomby kwiatów, podlewane rano i wieczorem przez robotników z bardziej i mniej odległych krajów Azji, wspaniale urozmaicają krajobraz. Stolica jest czysta, schludna i ma wiele do zaoferowania zarówno swoim mieszkańcom, jak i turystom. Jednak porównywanie Maskatu do bliskiego Dubaju z wieżowcami, najdroższymi hotelami i klubami nocnymi lub do europejskich stolic z ich deptakami, kawiarenkami i historycznymi rynkami miałyby się z celem. Maskat to przede wszystkim połączenie arabskiej kultury i omańskiego dziedzictwa z rozsądną nowoczesnością i wygodą.

HISTORIA

Na słynnej mapie Ptolemeusza, pochodzącej z dzieła *Geografia* (II w. n.e.), na terenach dzisiejszego Maskatu widnieje Cryptus Portus – ukryty port, nazwany tak zapewne ze względu na swe położenie: otoczony górami, wciśnięty w ląd. Cryptus Portus pełnił

ważną rolę handlową w wymianie towarów między innymi z cywilizacją doliny Indusu, o czym świadczy odnaleziona przez archeologów ceramika. Portem władały lokalne plemiona do III w. n.e., gdy został on podbity przez perską dynastię Sasanidów. Odbity przez Arabów, w VII w. rozkwitł, choć nie od razu działał tak prężnie jak port w Suharze czy znakomicie prosperujący niegdyś port w Kalhat (patrz opis na s. 157). W XV w. doczekał się czasów swej świetności, stając się kluczową przystanią w handlu na Morzu Arabskim. Tak jak do Kalhat, do Maskatu w 1507 r. wkroczył Afonso de Albuquerque, który wymordował ludność miasta i przejął je we władanie portugalskie na ponad stulecie. W tym czasie Maskat został złupiony przez Imperium Osmańskie, walczące z Portugalią o hegemonię nad Morzem Arabskim. W XVII w. imam z dynastii Jariba podjął walkę z Portugalczycami w celu odzyskania Maskatu. Miasto było jeszcze wielokrotnie napadane i niszczone, jednak w XVIII w. panująca do dziś dynastia Bu Sa'ïd odzyskała nad nim kontrolę. W 1840 r. sułtan Sa'ïd ibn Sultan przeniósł stolicę Omanu z Maskatu na Zanzibar –

Kup książkę

Poleć książkę

Półwysep Musandam

Musandam to najbardziej wysunięte na północ gubernatorstwo Omanu, oddzielone od reszty kraju terytorium Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Jednocześnie jest to nazwa półwyspu otoczonego z jednej strony wodami Zatoki Arabskiej (Perskiej), a z drugiej – Zatoki Omańskiej. Oddziela je od siebie, jak i od terytorium Iranu, cieśnina Ormuz. Przy dobrej pogodzie można stąd dojrzeć wybrzeża perskiego sąsiada.

Stolicą administracyjną tej części kraju jest **Chasab (Khasab)** – dobra baza wypadowa do pobliskich atrakcji, z wystarczającą infrastrukturą turystyczną: hotelami, restauracjami, portem i drogami.

Od półwyspu aż po najbardziej wysuniętą na wschód część Omanu – Ras al-Hadd, rozciągają się zbudowane m.in. z wapienia i ofiolitu najwyższe góry tego kraju – Al-Hadžar. Najwyższy szczyt tego pasma w gubernatorstwie Musandam to **Dżabal al-Harim**, mierzący 2087 m n.p.m. *Harim* to nazwa miejsca w muzułmańskim domu, do którego nie mają wstępu mężczyźni. Mianem tym określa się także wszystkie żony i nałożnice mieszkające w haremie. Jak głosi legenda, na górze chroniły się kobiety uciekające przed wrogimi plemionami. Nazwę szczytu można więc tłumaczyć jako „Góra kobiet”.

Na północny wschód od Chasabu morze wdziera się gwałtownie w skaliste wybrzeże, tworząc przepiękne fiordy. Opływa je turkusowa woda, w której nietrudno spotkać żółwie wodne i delfiny. Musandam swą popularność zawdzięcza w dużej mierze tym wspaniałym zatokom i ich faunie.

Klimat półwyspu jest suchy – bardziej nawet suchy niż w pozostałych regionach kraju. Chmury, które tworzą się nad górami, owocuują deszczem nad oceanem. Jeśli już burza i silny opad deszczu zdarzą się nad półwyspem, woda płynie z gór wartkim strumieniem, niszcząc wszystko po drodze. Taka sytuacja miała miejsce w sierpniu 1975 r. – powódź zmyła wiele domów, zniszczyła ogrody palmowe i zmusiła mieszkańców do rozpoczęcia nowego życia w innych zakątkach kraju. Obecnie przed podobnymi klęskami chronią Chasab m.in. tamy.

Pomijany często przez turystów odwiedzających Oman, Musandam jest miejscem,

do którego rzadko docierają nawet Omańczycy z pozostałych regionów kraju.

Musandam dzieli się na mniejsze jednostki administracyjne – wilajety, których stolicami poza Chasabem są: Diba, Bucha i Madha.

HISTORIA PÓŁWYSPU

Pomimo surowego krajobrazu i gór strzegących dostępu do przylądka, Musandam jest zamieszkiwany od tysięcy lat.

Cieśnina Ormuz była (i nadal jest) jedyną drogą morską, którą statki mogły dopłynąć Zatoką Perską z Mezopotamii. W drugą stronę, do Mezopotamii, transportowano miedź wydobywaną na terenach dzisiejszego Omanu. Działo się to już w czasach cywilizacji Maganu, czyli nawet 4 tys. lat temu.

Nie ma pisemnych dowodów na związki mieszkańców Musandamu z Persją, jednak wśród plemion zamieszkujących

Transport na półwyspie

W Musandamie transport publiczny właściwie nie istnieje. Nie kursują tu autobusy Mwasalat, jest też bardzo mało taksówek. Hotele organizują transport z lotniska lub portu. Można wynająć samochód, najlepiej z napędem na cztery koła, inaczej trudno dotrzeć w góry. Pomoc w zorganizowaniu samochodu oferują hotele. Jedną z firm wynajmujących samochody to Al Rehab (alrehab.rc@gmail.com, tel.: +968 91138114, WhatsApp: +968 91119573). Ceny zależą od klasy samochodu i oscylują między 12 OMR a 30 OMR za dzień lub 70 OMR a 180 OMR za tydzień. Można też próbować autostopu i liczyć na podwózkę.

Zważywszy na tempo zmian w kraju, można się spodziewać, że tak jak i w Salali lub Suharze i tutaj wkrótce pojawi się transport publiczny.

miejsce Kuzar widoczne są wyraźne wpływy języka farskiego i urdu.

Niektóre źródła podają, że na początku ery chrześcijańskiej miały miejsce migracje plemion jemeńskich na północ, a do dziś zamieszkująca Oman populacja Shihuh uważana jest za ich potomków.

Cieśninę Ormuz, jak wiele innych miejsc w Omanie, opisał w XIII w. Marco Polo jako punkt wymiany handlowej towarów, m.in. przypraw, ziół, kamieni szlachetnych czy kości słoniowej.

W XVI w. tereny Musandamu próbowali podbić Portugalczycy (stąd wybudowany przez nich w Chasabie fort). Zostali jednak

pokonani w 1624 r., gdy władzę nad przyładkiem odzyskali Omańcy, przekształcając fort w rezydencję wali (ważnego urzędnika miasta) oraz więzienie.

Musandam zyskało na krótki czas dodatkowe znaczenie strategiczne, gdy w XIX w. Brytyjczycy położyli w okolicy fiordu Shim kabel telegraficzny, o czym przeczytacie więcej przy okazji opisu wyspy Telegraph Island w niniejszym rozdziale.

Musandam na arenie międzynarodowej został formalnie uznany za region należący do Sułtanatu Omanu na mocy ugody między władzami Omanu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich w 1970 r.

Kup książkę

Poleć książkę

Chasab i okolice

Chasab – jest to stolica administracyjna Musandamu, którą zamieszkuje ponad połowa populacji całego półwyspu (ok. 48 tys. osób). Ludność żyje głównie z rybołówstwa i upraw, a także z handlu i rękodzieła. W Chasabie mieszkała niedużo mniejszość perska, która w 1970 r. dostała możliwość przyjęcia obywatelstwa omańskiego.

Znajduje się tu dużo, jak na Oman, słodkiej pitnej wody gruntowej, co czyni miejsce atrakcyjnym dla potencjalnych osadników. Niewątpliwie było takim dla Portugalczyków, którzy w XVII w. postawili w Chasabie fort, a w jednej z wież na głównym dziedzińcu wybudowali studnię.

★ **Fort** warto odwiedzić 📍 **sb.– czw.**
9.00–16.00, pt. 8.00–11.00, wstęp: 500 bzs,

dzieci 200 bzs. Budynek mieści ekspozycję strojów, biżuterii, tradycyjnych leków ziołowych, bibliotekę. Na dziedzińcu podziwiać można łodzie *zaruqah*, budowane w Chasabie w połowie XX w. Wciąż spotyka się je w tutejszych zatokach, gdy służą rybakom podczas połowów.

Na terenie fortu znajduje się także typowy dla regionu dom ★ **Bait al-Qufi**, którego nazwa pochodzi od słowa oznaczającego zamek lub zatrask. Do domu prowadziły bowiem drzwi z solidnym zamkiem, który miał zabezpieczyć przechowywane dobra (woda, zboże, daktyle) na czas letniej migracji właścicieli w góry. Dom zbudowany jest z występującego lokalnie kamienia, z dachem z drewna akacjowego, pokrytym ziemią i żwirem.

Noclegi i wyżywienie w Chasabie

Hotele:

- ◆ **Khasab Hotel** – hotel w okolicach lotniska, ceny od 25 OMR.
- ◆ **Diwan Alamir Hotel** – ceny od 30 OMR (<http://www.diwanalamir.com>, tel.: +968 26833991).
- ◆ **Al Hama Apartments** (tuż obok Diwan Alamir) – mieszkania składające się z dwóch sypialni z dwiema łazienkami i kuchnią – w sezonie 75 OMR, poza sezonem 65 OMR (alhama17@omantel.net.om, tel.: +968 91433874).
- ◆ Należące do tej samej sieci **Atana Khasab** (na wzgórzu z widokiem na zatokę) i **Atana Musandam** (przy porcie) – hotele z basenem, siłownią i dobrą restauracją. Cena za jedynekę ze śniadaniem – poza sezonem ok. 40 OMR,

w sezonie około 100 OMR (<http://www.atanahotels.com>).

Restauracje:

- ◆ **Al Shamalia Grill** (okolica New Souk) – popularna wśród mieszkańców, typowe dania z grilla, humus, kanapki.
  - ◆ **Amjad Mussandam** za Diwan Alamir Hotel – w menu przede wszystkim świeże ryby i owoce morza.
  - ◆ **Dhabi Al Yemen** przy stacji benzynowej Al-Maha – kuchnia jemeńska.
  - ◆ **Telegraph Island Restaurant and Cafe** – przy hipermarkecie Lulu – typowe dania kuchni arabskiej.
- Większe zakupy spożywcze można zrobić w hipermarkecie Lulu w pobliżu portu, zaopatrzymy się tam także w drewno na ognisko. Bankomaty poza Lulu znajdziemy też w okolicy New Souk, gdzie mieści się kilka banków.

Zufar (Dhofar)

Zufar to najdalej wysunięte na południe i południowy zachód gubernatorstwo Omanu. Na piaszczystych terenach pustyni Ar-Rab al-Chali graniczy on z Arabią Saudyjską, a na południowym zachodzie z Jemenem. Długie na ok. 500 km wybrzeże południowo-zachodniego regionu prowadzi wprost na otwarte Morze Arabskie. Zufar, oddzielony od okolic Maskatu pustynią i kamiennym pustkowiec, wydaje się niedostępny, a jednocześnie kusi przyrodą i historią. Stolicą tego regionu jest drugie co do wielkości miasto w Omanie – Salala.

Gubernatorstwo Zufar różni się kulturowo od reszty kraju. Słychać to w dialekcie języka arabskiego tutejszej ludności i widać m.in. w bardziej konserwatywnym stroju kobiet, które częściej zasłaniają twarze niż kobiety z północy. Te różnice wynikają i z dużej odległości od Maskatu, i z bliskości geograficznej, historycznej i kulturowej

Jemenu, a w przeszłości miały też odzwierciedlenie w dążeniach separatystycznych Zufarczyków.

Zufar kusi niezliczoną liczbą atrakcji przyrodniczych, historycznych i rekreacyjnych. Jest ojczyzną kadzidła, miejscem zamieszkanym od tysięcy lat (czego dowody można podziwiać na kilku ważnych stanowiskach archeologicznych rozsianych po regionie), obszarem o niespotykanym nigdzie indziej na Półwyspie Arabskim klimacie (patrz ramka o monsunie). Okolice Salali są popularnym miejscem wczasów *all-inclusive* w wygodnych hotelach nad morzem, mekką fanów kempingów na dzikich plażach, terenem przyjaznym rodzinom z dziećmi, jak i oferującym skoki adrenaliny poszukiwaczom przygód.

Znajdziecie tu pustynię, plantacje kadzidłowca, fantastyczne trasy off-roadowe w górach, fascynujące plaże, „gejzery”

Monsun i specyficzny klimat Zufaru

Jeśli zapytać Omańczyków, co w ich kraju najbardziej warto zobaczyć, bez wahania odpowiedzą: Salalę w porze **khareef**! Khareef to czas w lipcu i sierpniu, gdy dzięki tutejszemu monsunowi pada mżawka, a krajobraz spowija mgła. Monsun powstaje przez zderzenie mas powietrza znad oceanu z nagrzanym powietrzem znad gór. Robi się wówczas chłodno i wilgotno, okolica zielenieje, wadi zamieniają się w rzeki, a w górach szumią wodospady. Taki krajobraz nie jest być może dla Europejczyka niczym wyjątkowym, ale dla mieszkańców Omanu i całego Półwyspu Arabskiego to nie lada gratka. Do Zufaru zjeżdżają w lipcu i sierpniu turyści z Arabii Saudyjskiej, Emiratów, Bahrajnu czy Kataru, by cieszyć się niespotykaną w tych miesiącach temperaturą (poniżej 30 stopni Celsjusza), wszechobecną zielenią i hektolitrami wody płynącej każdym najmniejszym zagłębieniem w ziemi. Zapewne Zufar warto odwiedzić właśnie w tym okresie, choć trzeba się liczyć z sezonowymi – czyli wyższymi – cenami hoteli i wynajmu samochodów, korkami na drogach oraz tłokiem przy najciekawszych atrakcjach regionu. Odwiedziny Zufaru poza czasem khareef nie muszą być wcale uboższe w doznania. Widoki są wciąż przepiękne, plaże puste, a stanowiska archeologiczne nadal pobudzają wyobraźnię. Jeśli jednak zależy nam na tym, aby poczuć khareef w Salali, możemy przyjechać tu na początku września. Wtedy większość turystów wróci już do zajęć szkolnych i zawodowych, a zieleni wciąż nie zdąży zmienić się w suchą żółć.

pismach Chaur Rori pojawia się jako Mocha lub Mosh.

Proces upadku miasta rozpoczął się w V w. Cóż takiego mogło się stać, że świetnie prosperujące miasto przestało istnieć? Miejsce powoli pustoszało prawdopodobnie z powodu piaszczystej łachy, która tworzyła się u ujścia wadi do morza – tej samej, która tak pięknie prezentuje się dziś w zachodzącym słońcu. Piętnaście wieków temu zaczęła ona stanowić barierę nie do pokonania przez ówczesne statki. Co więcej, edykt ogłoszony pod koniec IV w. przez rzymskiego cesarza Teodozjusza Wielkiego zabraniał chrześcijanom używania w obrzędku religijnym kadzidła. Miało to wpływ na zmniejszenie sprzedaży olibanum na tereny imperium. Samharam, które wyrosło na handlu kadzidłem, z pewnością dotknął ten fakt.

MUSCAT — SALALAH COASTAL ROAD

Z Salali w stronę Maskatu wiedzie malownicza droga wzdłuż wybrzeża. Jej fragmenty wiją się zakrętami przez góry Samhan, dając mnóstwo okazji do podziwiania cudownych widoków gór i oceanu. Trasa jest

nieporównywalnie piękniejsza od trasy przez interior, dostarcza mnóstwa wrażeń, ale jej pokonanie zajmuje zdecydowanie więcej czasu.

Po drodze warto zaplanować sobie kilka przystanków. W regionie Zufar będą to: Mirbat, Hasik (zwłaszcza jeśli macie ochotę wyruszyć na wyspy archipelagu Al-Hallaniyyat) i Ash-Shuwaymiyyah. Kolejny etap podróży opisany jest w rozdziale Al-Wusta *Wybrzeże gubernatorstwa Al-Wusta* na s. 172.

★ **Mirbat** – to nadmorskie miasteczko na wschód od Salali. Obecnie mieszkańcy osady utrzymują się głównie z rybołówstwa. Dawniej było ono stolicą regionu i miejscem, z którego ładunki kadzidła wyruszały do Chin. W starej części miasta zachowały się ruiny domów kupieckich w stylu jemeńskim z ręcznie rzeźbionymi drzwiami i oknami. Jedną z atrakcji tego miejsca jest biały budynek z dwiema charakterystycznymi kopułami – **mauzoleum Bin Alego**. Bin Ali (Husajn ibn Ali) był islamskim uczyńnym, potomkiem Alego, czwartego kalifa. Zmarł w 1161 r. Obok mauzoleum znajduje się cmentarz, którego nagrobki mają niespotykane na północy kraju inskrypcje. Przy drodze z mauzoleum do centrum Mirbatu znajduje się **fort** 📍 **nd.** – **czw. 8.30–14.00,**

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Oman

to kraj, który jawi się jako pokryty jedynie piaszczystymi pustyniami. Jednak bezkresne wydmy złotego piasku to nie wszystko. Oman to również skaliste fiordy i ciągnące się po horyzont rajskie plaże, plantacje kadzidłowców oraz rezerваты żółwi morskich. Pustynie w omańskim interiorze to jedno z najbardziej surowych i suchych na Ziemi. Wyprawa tam z pewnością na długo zapadnie nam w pamięć. Podobnie jak wizyta na bazarach w Maskacie, Nizwie, czy Salali. Oman to bezsprzecznie kraj kontrastów, których urokowi trudno się nie poddać.

Skaliste **wybrzeża**

i **morskie fiordy**

Bezkresne pustynne wydmy

Pachnące **kadzidłę** bazyry

Piaszczyste **plaże**

Warowne forty

Zielone **wadi** w dolinach

 Bezdroża

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
 <http://bezdroza.pl/promocje>
 Przewodniki najchętniej czytane
 <http://bezdroza.pl/bestsellery>
 Zamów informator podróżniczy:
 <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
 ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
 tel.: 32 230 98 63
 e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-5166-0

Cena 26,90 zł